

1. Põhialused on üldisemad arengusuunad.
2. Nende põhjal koostatakse arengukava.
3. Ajaline perspektiiv 10 aastat.
4. Põhialused on siduv - minister annab 1 kord aastas aru Riigikogu ees põhialuste täitmise kohta aga ei ole seotud riigieelarvega.

SOOME INSTITUUDI ETTEPANEKUD EESTI KEELEPOLIITIKA PÕHIALUSTE KOOSTAMISEKS

Arengusuundade ettepanekud:

ARENGUSUUND 1: Võõrkeelte (mitmete keelte) oskamine on kaasaja põhipädevus.
ARENGUSUUND 2: Pööratakse tõusule Eesti elanike soome keele oskus. Soome keel toetab eesti keele õpet ja soome keele õpe loob alustalad laiemalt soome ugri keelte arengule ja säilimisele.

All loetleme arengusuundi toetavad:

- küsimused, millele võiksid anda vastuse või suuna keelepoliitika põhialuste dokument,
- teemad, mida peaks keelepoliitika põhialused lahti selgitada,
- punktid, mis võiks sisalduda keelepoliitika põhialustes.

Lisasime ka kommentaarid, kus avame, miks me ühe või teise teema oleme tõstatanud.

1. Mis on Eesti riigi ja majanduse arengu seisukohalt olulise tähtsusega võõrkeeled (tõenduspõhiselt, kaalutletult)?

Kommentaariid:

- *Lähtudes regionaalsest, majanduslikest ja kultuurilistest prioriteetidest, tuleks uuesti määratleda, milliste keelte oskamine on vajalik. Seejuures ei maksaks lähtuda vaid nõudlusest, sest keeleoskus loob ka potentsiaali, mida ei saa mõõta. Sellest lähtuda ka õppekava arenduses.*
- *Prioriteetsete keelte õpetamisele koolides eraldada riigieelarvest täiendavaid vahendeid, teha koostööd kultuuriinstitiutide ja saatkondadega.*
- *Keeleoskajate nõ riiklik tellimine üldhariduskoolidelt ja ülikoolidelt (mitte jätta nii tähtsat küsimust ainult koolide otsustada või huvihariduse najale).*
- *Peaks kinnitama ja sisuliselt ka tagama, et seda kõike ei tehta eesti keele arvelt.*
- *Kõik eelmainit ei pea tähendama, et keeleõppes kaob ära võimalus valida ka keeli, mis ei ole nõ prioriteetsed.*

2. Eesti ja Soome on valitsuste ühisistungi ühe teemana said tõstatanud ka meie keeled. See teema väärrib ära mainimist keelepoliitika ühe põhi-alusena.

Kommentaariid:

- Toetada Soome ja Eesti suhteid sellega, et mõlemas riigis kaardistatakse meie keelte olukord ja otsitakse võimalusi selle parandamiseks, teha koostööd *Suomen kielen lautakunta* - organisatsiooniga.

2. Kinnitus, et võõrkeeleoskust väärtustatakse ning kujundatakse vastavaid hoiakuid.

Kommentaariid

- *Teadvustamine, et inglise keel ei ole enam konkurentsieelis ja haritud inimene hakkab valdama rohkem kui 2 võõrkeelt.*
- *Poliitikud ja arvamusiidrid eeskujuks (väliskülalistega suheldes).*
- *Võõrkeeleõpe siduda ka karjääriplaneerimisega.*
- *Eesti keele õppekavas ja ainetunnis ka soome keele kui lähedase sugulaskeele tutvustamine rohkem, kui paari ainetunni ulatuses (sama võiks teha Soomes eesti keelega).*

3. Selgitada lahti nüüdisaegne keeleõppe paradigma.

Kommentaariid:

- *Praktilisest kasutusest lähtuv keeleõpe, lõimimine, keelekogemused keelekeskkonnas, mitmekeelsuse potentsiaali kasutamine, kujundav hindamine keeleõppes jms.*
- *Erinevad innovaatilised lahendused võõrkeeleõppes kasutusele (Soome kool võib olla laiemalt eeskujuks ka muude keelte kui soome keele õppes).*

4. Võõrkeeleõpetajaid ettevalmistavate ülikoolide rolli tähtsus, ülikoolide tihedam koostöö teiste organisatsioonidega.

Kommentaariid:

- *Ülikoolid võiksid kaasata organisatsioone järjepidevalt õppekavaarendusesse, kaasata instituutide, saatkondade või ettevõtlusorganisatsioonide eksperte ka lektoritena, praktika juhendajatena vms. Ülikoolid on autonoomsed, kuid riiklikult võiks soosida ülikoolide suuremat järjepidevat suhtlust huvigruppidega. Samas: ülikoolidelt ei tohiks vaid eeldada, vaid eraldada ka vajalikke vahendeid.*
- *Ülikoolides keeleõpe toetama erialaõpinguid (erialakeel).*

5. Fookusesse võõrkeeleõpetajate keeletaseme hoidmine ja tõstmine.

Kommentaariid:

- *Aastaid algtasemel õpetades on õpetajal raske hoida oma keeletaset. Võõrkeeleõpetajate keeleoskuse taseme hoidmine ja tõstmine ei peaks olema ainult õpetaja- või kooli võimalustele tuginema.*
- *Korraldada võõrkeeleõpetajate täiendkoolitust riiklikult ning koostöös Eesti ja välisülikoolidega ja kultuuri-instituutidega.*
- *Vähendada projektipõhisust õpetaja enesetäienduses, laiendada õpetajate praktikavõimalusi keelekeskkonnas ja muuta õpetajavahetus osaks õpetajatööst. See suurendaks ka õpetajaameti atraktiivsust.*
- *Soome eeskujul võiks kaaluda keeleõppe toomist varasematesse klassidesse. Ilmselt peaks tuginema ka uurimustele, mis võtaks maha nõ hirmud, et võõrkeelte liiga varajane õpetamine kuidagi vähendaks eesti keele oskust.*

6. Kooliõpilaste võõrkeeleoskuse taseme tõstmine fookusesse.

Kommentaariid:

- *Meie kogemused soome keele õppega B-keelena näitavad, et paljud õpilased ei saavuta sihttasemet A2. Põhjuseid tuleks analüüsida ja võtta kasutusse meetmed ja meetodid, mis tegelikku elu eesmärkidele lähendaksid.*

- *Seotud mitme eelneva punktiga ja ilmselt ka osa lahendustest peidus eelmistes.*

7. Kohelda soome keelt teiste keeltega võrdselt ja võrdsustada rahvusvaheline keeleksam gümnaasiumi riigieksamiga.

Kommentaariid:

- *YKI testi korraldame juba praegu 2 korda aastas ja seal on osalenud alati ka noori. Takistus on Eesti riiklik õppekava, kus on loetletud keeled, milles rahvusvaheliste eksamite tulemusi saab tunnustada riigieksamina. Soome keel loetletud keelte hulka kahjuks veel ei kuulu.*
- *Vajalik just soome keelt B-keelena õppivatele lastele.*
- *Vajalik ka Soomest naasnud perede lastele.*

8. Asukoht/kool ei saaks võõrkeeleõppest huvitunule tulevikus takistuseks.

Kommentaariid:

- *Soome keele õppe võimaldamine neile, kellel oma koolis ei ole võimalust seda õppida (riigigümnaasiumide rajamine võib mõjuda probleemi süvendavana).*
- *Tuleks pakkuda hästi läbimõeldud lahendusi, mis oleksid osapooltele mugavad.*
- *Kasutada Üleilmakooli põhimõtteid ja kogemusi keeleõppe võimaluste avardamiseks üle-Eestiliselt.*